

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuj'e dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnishtvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Katoliška gospodarska organizacija.

Govor dež. odbornika dr. Ivana Tavčarja na shodu v Starem trgu dne 6. t. m.

Častiti zbor! Živo se danes spominjam shoda, ki se je imel tu — v Starem trgu — vršiti pod jasnim nebom v tisti dobi, ko je v nekdanji tako napredni in zavedni Notranjski najlepše cvetela klerikalna inteligenca, ki sedaj toli srečno in uspešno zastopa v deželni zboru moj prijatelj, senožeški gospod Zelen! (Veselost). Tedaj je nekaj zapeljanih mož in nekaj kratko-možganskih ženskih napadlo takomenovane liberalce, in sicer pod vodstvom dveh nadebudnih dušnih pastirjev, ki sta prej kot ne blagoslovila polena, katera so imela padati po naprednjaških kosteh. Od takrat je preteklo nekaj let, in že se morda danes smemo tolažiti s tem, da bo naprednjakom namenjena palica padala na druga hrbitišča, ki so udarcev dosti bolj potrebna in vredna nego naša! In tolažiti se prej kot ne smemo tudi z nado, da bodo v ti lepi Loški dolini kmalo pretekli časi, v katerih so božji strežaji slavili svoje zmage v znamenju svetega polena. (Ploskanje). Vzlic temu se mi vidi, da je narodna napredna stranka danes nekoliko preponižna, in vidi se mi, častiti gospodje, da mej nami še nekoliko preveč živi spomina na blagoslovljeno grčevko, ki je bila razgnala omenjeni starotrški shod. Tu sem na čitalniški vrt ste se danes zatekli, in na shod ste sklicali samo povabljenе goste, kar se bo v vrstah naših nasprotnikov prej kot ne tako tolmačilo, da ste se zarili med drevesa starotrškega čitalniškega vrta, ker se še vedno tresete pred nasledki tiste znane premage, ki je bil Kristus — tako se je baje izrazil nekdo — izvojeval proti slovenskim liberalcem, se ve pod vodstvom dveh kaplanov. Mi v Ljubljani pa se črnih tičkov, ki prepevajo danes svojo pesem po konsumnih društvih, prav nič ne bojimo, (Ve-

selost in pritrjevanje.) ker dobro vemo, da prav radi zlezejo v kot, samo če se jim zobje pošteno pokažejo. Dasi Vam, spoštovani gospodje Notranjci, nočemo dati nikakih svetov, vendar menim, da je prav tu v Starem trgu treba pogumno na dan. (Klici: Tako je!) In zatorej pričakujem da se hoče bodoči naš shod vršiti pod prostim nebom, in sicer vkljub vsem klerikalnim cepcem! (Pritrjevanje.)

Mi se nikdar nismo bali klerikalnega nasilstva, in tudi danes se ga ne bojimo, kakor se pred vsem trdi, ne bojimo se glavnega orožja duhovniške naše stranke, to je tiste toliko slavljene gospodarske organizacije, ki plitvim dušam izven Kranjske — in po Kranjski toliko imponira, da so trdno prepričane, da je le duhovnik-sociallec v stanu rešiti naše deželo pred gospodarskim poginom! O ti gospodarski organizaciji govori, je za danes moja naloga.

Prej kot se podam v stvar samo, opazim pa, da sem sam zvest podložnik katoliške cerkve, in da duhovnika, ki vzorni svoj cerkveni posel točno izvršuje, visoko čislam in ljubim. Duhovski stan, kakor ga je hotel Kristus zapustiti svoji cerkvi, je nad vsemi drugimi stanovi, in Bog me varuj, da bi temu stanu hotel izpodkopavati stališče. Kar hočem govoriti, ne velja pravemu duhovskemu stanu, temveč tistemu izrodu tega stanu, ki danes na Kranjskem terorizuje vse, svojega škofa, in tudi starejše duhovnike, ki bi radi v miru s celim svetom živeli. (Pritrjevanje.) To sem omenjal, da bi se moj današnji govor napačno ne umel in ne napačno tolmačil.

Naši klerikalci, ali prav za prav naši duhovniki — ker klerikalna stranka kot taka ni drugega, nego tolpa navidezno pobožnih ovčic, ki skačejo povsod tam čez ograjo, kjer jim duhovnik veli, (Veselost.) polastili so se gospodarske organizacije ne iz ljubezni do naroda, ampak samo zategadelj, ker so čutili, da jim masa ljudstva že izpod prstov vha. (Klici:

Tako je!) Vsled površne svoje izobrazbe nima kranjska duhovščina sposobnosti, da bi s svetimi resnicami, kakor svoj čas njeni predniki, dobivali ljudstvo na svojo stran, in pred vsem, razjedena po politični strasti, ne pozna več tiste prave krščanske ponižnosti, koja mora dičiti vsakega služabnika Kristovega, (Pritrjevanje. Klici: Res je!) in zategadelj se tudi ne nahajajo v njenih vrstah vzori prave krščanske ljubezni, ki so nekdanj vabili ljudstvo pred božje oltarje. Da si zopet vstvarijo nekdanjo privlačno silo, podali so se naši duhovniki v otročjo posteljo, (Velika veselost.) ter rodili tisti nestvor, kojemu pravimo gospodarska organizacija kranjske klerikalne stranke. S tem nestvorom pa so rodili še drugi nestvorček, tisto smešno slovensko krščansko socialstvo, ki prisega na novo svojo zastavo, koja nosi skoraj tako visoko, kakor nosi visoko puhlo in prazno svojo glavico, (Občna veselost.) v kateri je o socialnem vprašanji toliko pojma, kolikor je v novorojenem teletu pojma o Kantovi filozofiji! (Viharna veselost in živahno pritrjevanje.)

In tako je prišlo, da so se naši mlajši duhovniki kakor lačni volkovi vrgli po gospodarski organizaciji, mej tem ko očitno zanemarjajo božjo besedo. In res, pridige naših kaplanov — in če hočete še višje, lahko splezate do prav visocega mesta! (Klici: Čujte, čujte!) — se čujejo kakor bi se trli prazni lešniki, ali pa vezale prav navadne otrobi! — (Občna veselost.)

Zatorej je umestno, če enkrat korenito pretresamo vprašanje, jeli naša častita duhovščina v resnici poklicana, oziroma je li naša ognjevita mlajša duhovščina vsaj izdalje sposobna, vzeti v svojo roko gospodarsko preosnovno našega kmeta? Jaz duhovščini naravnost odrekam ta poklic, to sposobnost. (Pritrjevanje). Ne ravno z ozirom na preteklost naše dežele, dasi bi tukaj opravičeno lahko opozarjal na nabroj tistih nepotrebnih, visoko na gričih stoječih cerkvic, koje so naši predniki

zgradili v potu svojega obraza, kakor babilonski sužnji, in katere dandanes na glas oznanjujejo, kako je že od nekdanj duhovščina na trinoški način zapravljala ljudsko premoženje. (Živahno pritrjevanje.) Dalje bi smel opozarjati na visoke cerkvene glavnice, duhovniške ustanove in druge take večinoma pri lovih za poslednjimi oporokami pridobljena in navadno najrevnejšim slojem naroda iz rok izvaljena imetja, ki so se v teku časa nako-pičila okrog cerkvenih prebend; (Burno pritrjevanje.) na vse to bi se smel sklicevati v živ dokaz, da je duhovščina od nekdanj narodu le jemala, to se pravi, da si je vedela vsikdar pripraviti bogato žetev, dasi ni nikdar orala, ni sejala! (Burno pritrjevanje. Klici: Res je! Sveta resnica!) Istina je, če bi hotela gospodarsko organizirati našega kmeta, bi ga bila že davno lahko organizirala. Istina pa je tudi, da je ta duhovščina v preteklosti le te svoje žitnice polnila, da se je preklicano malo brigale za gospodarski napredek slovenskega kmeta, temveč da ga je v najozjem prijateljstvu z graščaki korenito izsesavala. (Pritrjevanje. Klici: Tako je!)

Verjetno ni, da bi se bila naša duhovščina, ki je v mnogih ozirih dosti slabejša od prejšnje, kar čez noč bistveno spremenila. In če se je mlajša naša duhovščina sedaj postavila pred slovenskega kmeta rekoč: Pusti, da te gospodarsko preorganiziram, napravlja to vsaj na me vtis, kakor bi kozel zahteval, da naj ga varuhom postavimo v zelnik rekoč: ljubo zelje, jaz te rešim, da ne zgineš v vedno gladni moj želodec! Žalibog, da je obilo slepih kmetov, ki za trdno verujejo, da se jim prikaže sedaj, ko naši kaplani cukur prodajajo, in merijo dekletom predpasnike, (Viharna veselost.) obljubljena dežela, in da jih duhovščina izreže iz vsake stiske in težave! Kako se bodo tem revežem ob svojem času oči na stečaj odprle in odpirale!

Govorim samo o slovenskih razmerah, in oziraje se na te razmere hočem

LISTEK.

Pobédonoscev.

(O zapadni in vstočno-slovanski kulturi.)

Vvod.

Jeden največjih živečih Rusov je Konstantin Petrovič Pobédonoscev, generalni prokurator ruskega svetega sinoda.

Rojen l. 1827 v Moskvi, je študiral do l. 1846. v pravniški šoli v Peterburgu, bil potem senatski tajnik in vseučilišni profesor v Moskvi, kjer se je bavil z ruskim civilnim pravom. Od l. 1860. dalje je poučeval v pravni vedi več velikih knezov, tudi poznejšega carja Aleksandra III. in sedanjega vladarja, Nikolaja II. Leta 1880 je bil imenovan glavnim prokuratorjem sv. sinoda. Pod Aleksandrom III. je bil merodajen državnik, in Nikolaj II. mu je lani podelil s prelaskavim reskriptom red sv. Andreja.

Z dvema besedama označimo Pobédonosceva, ako mu rečemo pravoslavni slavjanofil.

Slovenci, ki zajemamo le iz korita germanoromanske kulture, se smemo kdaj pa kdaj ozreti tudi na vstok. Smemo? Če bi tudi ameli smo, „Gott sei Dank“, v takih razmerah, da navadno ne moremo: loči nas od vstoka kitajski zid.

Ker so Nemci zvunaj v rajhu' pametnejši od vodilnih krogov naše prelube Avstrije, so z rusko kulturo v ožji stiki kakor mi. Jaz sam sem tudi tako srečno vzgojen, da me poučujejo o Rusih skoro jedino Nemci. In da se ne bi kako za blagor Slovencev prevneto srcece preveč razburilo, če pišem o Pobédonoscevu, povem iz usmiljenja in v pomirjenje takove škrapulozne duše, da me je na tega velikega Rusa opozoril — velenemški list.

Največji južnonemški list namreč, monakovska „Allgemeine Zeitung“, ima izvrstno dnevno prilogo, katero posebno priporočam slovenskim čitateljem časopisov. Najboljši učenjaki in literati imajo tu svoje popularne članke. Poslednja leta izhajajo l. dne vsakega meseca „Kirchenpolitische Briefe“, ki jih piše „Spectator“, kakor se govori, znan katoliški bogoslovec in učenjak. Ta pisma diše sicer po velenemštvu, ali se odlikujejo po temeljitosti in globokosti mišljenja. Ker se pri Slovencih mnogo o cerkvi govori, naj se nikakor teh cerkveno-političnih pisem ne prezre! Pismi 46. in 47. (1. aprila in maja t. l.) govorita o Pobédonoscevu.

Pobédonoscev je izdal 1896 v Moskvi 300 strani obsegajočo knjigo: „Moskovskij Sbornik“, ki je bila potem preložena v francoščino (Recueil de Moscou Questions

religieuses, sociales et politiques, Paris 1897). V njej govori avtor o glavnih problemih našega časa, recimo kratko, o moderni kulturi, ali kakor pravi francoski naslov o religioznih, socialnih, in političnih vprašanjih.

Ni malenkost presojati novodobno kulturo. Mi, ki živimo v sredi nervoznega gibanja zapadno-evropske kulture, povprašujemo često sami sebe: ali je človeštvo radi velikega tehničnega napredka tudi srečnejše?

Razume se, da mora biti tako vprašanje za mislečega in čutečega Rusa še veliko bolj pereče. Rusi so oddaljeni od ognjišč moderne prosvete; stoletja in stoletja so se razvijali sami, brez večje dotike z zapadnim svetom; šele Peter Veliki je presadil sosedno civilizacijo v sveto Rusijo. Čim bolj pa se je razširjala ta civilizacija, tembolj se je udomačevala in razuzdanost življenja. Nastal je tedaj veliki problem, kako zapadno kulturo, ki ima brez dvoma mnogo dobrega, organično spajati z ruskimi tradicijami, šegami in značajji tako, da bi bili Rusi izobraženi, kakor ostali civilizovani narodi, obenem pa krepki in zdravi, kakor so bili nekdanj priproste narave sinovi.

Da se more zapadni kulturi mnogo očitati, kdo bi to tajil? Ni-li nezadovoljnost z razmerami občna in epidemična? Niso-li razmere same bolehné?

Ložje, brez predsodkov more Evropo preceniti Rus, kakor mi, ki živimo v sredi Evrope. Rusi pa imajo tudi poseben interes, pretipati Evropo do njenih kosti; zakaj Rusi so, ker politično neodvisni, zmožni, da zajezé kalne zapadne pritoke in ustvarijo v svoji velikanski, na vsej zemlji največji državi, sami svojo samoraslo kulturo.

In evo! To so Pobédonoscevi napori: ohraniti sveti Rusiji svetost zdrave morale, braniti mlado krepko ljudstvo pred kugo zapadnih boleznij.

Koliko moralnih in fizičnih sil je v Rusiji, vé že ves svet (razen Malih Slovanov). Znano je, kolik respekt je imel Bismarck pred Rusijo, ki mu je bila v političnem oziru ne samo, pokroviteljica pri njegovih naklepih (Avstrija in Francija bili sta od Prusov pobiti, ker so to privolili Rusi), ampak celo politični ideal. Kar se tiče morale ruskega ljudstva, omenim samo to, da so obrnili v poslednjem času nekateri diplomati katoliške cerkve svoje oči na Rusijo, da bi jo pridobili za katolicizem, kateri je, kakor pravijo sami, v zapadni Evropi tla več ali manj že izgubil.

Take sile ohraniti ruskemu narodu je skrb vseh ruskih rodoljubov, osobito pa Pobédonoscevu, tembolj, ker je v Rusiji mogočna struja „zapadnikov“, ki hočejo

dokazati, da naša mlajša duhovščina nima niti poklica, niti sposobnosti, vspešno izpeljati gospodarsko organizacijo mej nami. In zakaj ne? Razlogi so različni. Le mimogrede bodi omenjeno, da se ta organizacija hoče izvesti na socialistični podlagi ali recimo, da se dr. Kreku ne zamerimo, na krščansko-socialistični podlagi. To pa je največja nesmisel. (Pritrjevanje.) Duhovnik-socialist je nekako hermafroditično bitje, ki ni poklicano h dolgemu življenju. Prikovan je na konfesijo, ki v svoji organizaciji ne pozna enakopravnosti, privezan je na hirarhijo, ki brez absolutizma obstajati ne more, in katera starodavnega svojega bleška drugače vzdržati ni vstanu, nego da zvabi posvetna imetja v svoj naročaj. (Pritrjevanje.) Vsled tega je »mrtva roka« posebnost tudi na Kranjskem jedini veliki kapitalist v deželi. (Živahno pritrjevanje.) In če ti ljudje kriče zdaj proti kapitalu, so ali smešni norci, ali pa potuhneni hinavci, ki na zunaj, to je pred svetom, kapital sovražijo, na skrivaj pa se z ravno istim kapitalom spuščajo v tajno pregrešno ljubezen. (Občno pritrjevanje.) Zato pa so naši krščanski-socialci najrevnejši plod delavskega gibanja na Slovenskem. Zdaj malikujejo pred neko novo zastavo, na kateri sveti Mihael pretepava slovenske liberalce, ter jo prenašajo po vseh božjih potih (veselost) meneč, da je s tem rešeno delavsko vprašanje med nami. Otroci!

Pa če se socialistična podlaga tudi iz očesa pusti, vendar je duhovnik za vspešno gospodarsko organizacijo nesposoben, in to že vsled svojega poklica samega. »Moje kraljestvo ni od tega sveta«, rekel je Odršenik, in njegovi služabniki bi se morali za to kraljestvo že na zemlji pripravljati. Če pa sedaj duhovniki, prav kakor bi bili nasledniki Jude Iškariota, (veselost) nosijo neprestano le mošnje v rokah, če vidimo, da se bolj trudijo za žganjepivniške koncesije, nego za vzvišeno nalogo svojega stanu, če vidimo, kako hočejo duhovniki izpodriniti naše gostilničarje, izpodriniti naše trgovce, ter sploh vsako dobičkonosno obrt potisniti v široko svojo malho, potem se v nas nehoté rodé vidni pojmi o nebeškem kraljestvu, potem se tresemo za to nebeško kraljestvo, in bojimo se prav zelo, da se ga z nova ne polasti stari Merkur, ki je bil, kakor znano, ob jednom tudi Bog vseh tatov in uzmovičev! (Živahno pritrjevanje.)

Nespodobnost duhovnikov za gospodarsko organizacijo izvira dalje tudi od tod, da presega naša mlajša duhovščina, dasi sama na sebi neproduktivna, kar se tiče pohlepnosti po materialni pridobitvi, vse druge stanove, še celo odvetnike, ki si tako radi množe posvetno imetje. Ti pa imajo otroke in rodbino, in rodbinski vplivi oblažujejo omenjeni pohlepni čut, da ne nastopa s tisto krutostjo kakor pri duhovniku, ki, kakor veste, navadno nima

da se zapadna kultura brž razlije čez ruske planjave...

Razberimo po „Slovníku“ glavne misli globoke duše ruskega filozofa in sociologa Pobédonosceva! Ako vspodbuja Spectator Nemce, naj se pridno učé od Pobédonosceva, in ako pravi, da ne sme prezreti nobena večja religiozna občina, posebno pa katoliška ne, cerkvenih pojavov ruskega naroda, potem more pač i pisec teh vrstic Slovence opozoriti na nje.

V zapadnem svetu vlada dandanes brezobzirni egoizem in boj. Konkurenca na gospodarskem polju, na tem velevažnem torišču človeštva, je jeden odsev teh razmer. Slovanska kultura si hoče na vstoku ohraniti kot največji ideal ljubav do bližnjega. Človek bodi tako močan in srečen, da more svojo moč in srečo tudi bližnjikom in nezadovoljnim deliti. Na zapadu prevladuje kruti egoizem, znamenje slabosti in bolehavosti, na vstoku altruizem, znamenje kreposti in moči.

Bodo-li ideali, pravoslavni ideali Pobédonoscevi zmagali?

Bodi odgovor kakoršenkoli, Slovenec ne sme in ne more gledati v občnem svetovnem gibanju, pri teh velepomembnih problemih topo ali s kako dekadentno resignacijo v svet, temveč mora tudi sam trezno razmišljevati in krepko delovati, da tudi nekoliko doprinese v rešitev kulturnih svetovnih zadač.

(Dalje prih.)

otrok. (Živahna veselost.) In verujte mi, da bodo ti duhovniki tudi gospodarsko organizacijo v svoji roki vedeli tako zasukati, da jim postane molzna krava, ali pa vsaj molzna koza. (Klici: Res je.) A vzlic temu kriče dandanes ti pošteni na vse kriplje, da si mi drugi polnimo žepe, da vsi drugi stanovi odirajo slovenskega kmeta, in da je tega kmeta odiral posebno tudi naš ubogi trgovec na deželi, ki je že do sedaj komaj, komaj živel!

Na tem mestu moram izreči slovesen in odločen protest! Pravljico o tem odiranju je zanesel med svet med drugimi tudi naš vladika, — ki navadno ne poklada na tehtnico gostih svojih besed, — češ, da je bil komaj leto dni v deželi, pa so ga že prepričali o tem, da je naš ubogi trgovec na deželi kruto in neusmiljeno odiral revnega kmeta. Kdo je visocega gospoda prepričal, tega nam ni povedal; prej kot ne so ga prepričali, ker je Njega milost že n a p r e j hotela prepričana biti. Če se pa iz tako odličnega mesta izreče sramotilno obdolženje celega stanu, potem je Njega knezoškofja milost imela sveto dolžnost, objaviti kraje, kjer se je tisto neusmiljeno odiranje godilo, imenovati je imel osebe, katere so nečloveško to odiranje vprizarjale. (Živahno pritrjevanje in ploskanje.)

Gospod knezoškof pa ni imenoval ne krajev, ne oseb, in zategadelj sem skoraj prepričan, da je Njega milost zamenjal trgovce z župniki, ki so v svojih farah denar po 12% razposojali, posebno v krajih, kjer je vino ceno, laško olje pa drago! (Burno ploskanje in občna veselost.)

Duhovski stan torej ni za porabo pri gospodarskih organizacijah, zategadelj je tudi gospodarska organizacija, s kojo n a p a j a klerikalna stranka našega kmeta, od vsega pričetka bila zidana in oprta na pesek in sipo. Zaradi tega bila je dosedaj ter ostane tudi v bodoče negativna, podobna praznemu latju ali pa praznemu klasu! Organizacijo imamo, vspehi pa so izostali. (Pritrjevanje. Klici: Tako je!)

Kaj se je našemu poljedelcu vse obljubljalo! Zlato se je kopalo na vseh krajih, in kapital se proklinja na vseh straneh! Ali dandanes, ko vidimo pred sabo vse tajnosti klerikalne gospodarske organizacije, vprašujemo po vsi pravici, je li bila vredna sovraštva in preklinjanja, kojega je rodila v naši deželi? Da, sovraštvo, najgrše in najstrupenejše sovraštvo, ki meče svojo senco ne samo na duhovnike, temveč tudi na vzvišeni posel, ki bi ga ti duhovniki imeli na zemlji gojiti, je do sedaj jedini cvet, kojega je pognala ta gospodarska organizacija, ki kaže očitno namen na korist duhovščini položiti pod mlinski kamen vse druge stanove, posebno pa našega trgovca in našega obrtnika? (Burno odobranje. Dolgotrajni dobro-klici.) In nikdar ne smemo pozabiti, da zadeva velika odgovornost, da se je na Kranjskem ustanovila klerikalna organizacija, ki hoče požirati, ne pa vstvarjati, ki hoče uničiti ne pa krepiti, moža, ki so mu položili na glavo kardinalski klobuk. Upajmo, dá ne radi tega, ker je iz mlajših naših duhovnikov napravil razljučeno tolpo, koji ni več kelih vzor, ampak vatel in tehtnica. (Viharno ploskanje.)

In ali je naš kmet res na boljšem? Ozrite se okrog sebe in položite si roko na srce. Priznati morate, da naš kmet od te gospodarske organizacije ni imel drugega, nego, da se je žeja v njem pomnožila, prav izdatno pomnožila strast do pijančevanja in nepotrebnega zapravljanja denarja. (Živahno pritrjevanje. Klici: Tako je!) Pijančevanje je stara bolezen našega kmeta, in klerikalna konsumna družstva so proti ti boleznini nekako tako zdravilo, kakor je morfij za človeka, ki boleha na živčih! In klerikalne posojilnice, ki silijo sedaj iz zemlje, kakor gobe po dežju, ali so za kmeta res tako blagodejne? Ali niso one ravno navadno le sredstvo, s kojim se kmetu prilika nudi, da se zadolži, ko bi se drugače ne zadolžil. V tem je naš kmet jako lahkomišljen, in pri kovanju dolgog le prerad pozablja, kako težko se vračajo pozneje. Vsa modrost klerikalne organizacije se torej kaže v tem, da se v deželi več popije in več lahkomišljenih dolgog napravi, kakor poprej, (ploskanje) in vse to v svetem

namenu, da zagazi kmet popolnoma v jarem duhovščini, ki hoče biti pri nas gospodar čez vse. (Živahno odobranje.) Nekdo je trdil, da tiči v vsakem popu mal papež, mi pa pravimo, da v vsakem kranjskem kaplanu tiči velik papež, (veselost) ki se za svojo posvetno oblast še strastneje poteguje, nego se za to oblast poteguje rimski papež!

Utemeljena je po vsem tem trditev, da gospodarska organizacija ni nič drugega, nego pesek, kojega meče klerikalna stranka našemu kmetu v oči. Gola šušmarija je ta gospodarska organizacija, in o tem se naš kmet kmalu sam prepriča. Tedaj pa bode ta kmet tudi izprevidel, da mu je bila narodna napredna stranka boljša prijateljica od duhovnikov, ki nas sedaj proklinjajo po lecah in spovednicah. Žali Bog, da bo to svoje spoznanje moral kranjski kmet prej kot ne prav drago plačati! (Pritrjevanje.)

Seve, nasprotniki se pa tudi ošabno oglašajo, govoreč; dobro, če naše vse v nič devate, pa nam razložite vi svoj gospodarski program. In res tužno bi bilo, če bi napredna narodna stranka ne imela takega programa! Ima ga in izvrševala ga je že, ko so klerikalci še sladko spali. Tukaj ne bodem rabil visokodonečih besed o eksportu, o rešitvi delavskega vprašanja in o drugih takih zadevah, ki so dandanes med nami nekako v modi, o katerih govori in pisari že vsak dijak, ki pa z zdravim gospodarskim programom na Slovenskem prav za prav malo ali pa ničesar opraviti nimajo! Zemlja, kakor nam jo je gospod Bog vstvaril, je jedina in prava podlaga čvrsti gospodarski organizaciji. (Živahno odobranje.) Na kraških tleh na pr. ne bode nikdar palma rasla, in če bi se zgodili vsi čudeži ljubljanskega škofa, se na trnju ne bo pridelavalo grozdje in tudi ne fige. (Veselost in pritrjevanje.) Če pa poslušate duhovnike, mora naš kmet po klerikalni gospodarski organizaciji postati kar čez noč milionar. Dasi se tudi v naših vrstah nahajajo ljudje, ki bi najraje za vsako muho, ki naj se ubije, takoj ustanovili kako zadrugo, menim vendar, da se zadrugištvu pri nas ne sme meni nič tebi nič zasnovati po tujih vzorcih, in brez ozira na faktične okoliščine, kakor jih imamo v deželi. Vsaka gospodarska organizacija ozirati se ima na dane okoliščine, in na dane potrebe. (Pritrjevanje. Klici: Tako je!) Da se na vse to klerikalna gospodarska organizacija ni ozirala, v tem tiči njena glavna napaka, posebno če tu vpoštevamo našega kmeta in njegove prave potrebe. S svojo zemljo je naš kmet zvezan, od nje jemlje svojo moč, kar mu ta daje. od tega mora živeti, kakor ve in zna. (Živahno odobranje.) Zategadelj pametna gospodarska organizacija, kar se tiče našega kruha, ne more v drugem obstojati, nego v tem, da se priskoči na pomoč onemogli zemlji, ter skuša pomnožiti njene produktivne moči. (Odobranje.) S tem pa je omejeno tudi kmetijsko naše združenstvo, katero naj daje kmetu ne vina, ne petiota, temveč jedino le sredstva, s kojimi se pomnožé sadovi zemlje. Tukaj so zadruge na mestu, tukaj je polje, kjer se lahko razvijajo taka gospodarska društva, kakor je hočete tudi mej Vami danes ustanoviti. S takimi društvi bo našemu kmetu pomagano, ne čez noč, ali vsaj polagoma in toliko, kolikor se mu sploh pomagati more. Bankirji pa ne postanejo naši kmetje nikdar, in naj ima Ljudska posojilnica v Ljubljani še toliko denarja. (Burno pritrjevanje.) V tem pogledu je napredna narodna stranka z veliko vnemo delovala že od nekdanj, posebno v deželnem zboru, kjer se je imel kmet le njeni pripomoči zahvaliti, da je za svoje poljedelske namene dobival toliko deželne podpore. Kar je v tem oziru naša stranka v deželnem zboru storila zadnjih deset let za svojega kmeta, tega konsumna društva ne dosežajo in naj obstojajo do sodnega dne. (Burno ploskanje.) Z vsjo ljubeznijo se je naša stranka oklenila tudi kmetijske družbe, jo podpirala, kjer je le mogla, ter skrbno čuvala nad njo, da bi je valovi ne zanesli v sredo političnih prepričev. To pa ni bilo vseh duhovnikom in tistim pisarjem, ki opravljajo beriški posel za

klerikalno stranko, in napravili so naskok na kmetijsko družbo, da bi si ž nje pripravili kako priprosto konsumno društvo, ali kaj jednacega. Če je kdaj kranjska duhovščina kazala, da nima srca za kmetatrpina, pokazala je to s tem navalom na kmetijsko družbo, (Živahno odobranje in ploskanje. Klici: Res je! Sram jih bodi.) ter si s tem prislužila pošteno zaničevanje vsakega pravega rodoljuba! Če bi ti ljudje imeli še kaj sramu v sebi, morali bi se iz dna svoje popačene duše sramovati zlodejstva, katero so hoteli učiniti nad jednim društvom, ki deluje zares le v korist slovenskemu poljedelcu! (Viharno odobranje in ploskanje.) In če so klerikalci na svoje posojilnice tako ponosni, tudi narodna napredna stranka lahko pokaže na svoje posojilnice, katere so dosti stareje, in katere se od klerikalnih za kmeta ugodno razlikujejo s tem, da niso limanice za lahko mišljeno zadolženje, ki kmetu le za trenutek položaj olepša, pozneje pa ga zanesljivo pritira v gotovi pogin. (Pritrjevanje.)

Narodna napredna stranka pa si je v svesti, da najlepša gospodarska organizacija našemu kmetu ne bode dosti pomagala, če si ta kmet sam sebi ne pomore. Živeti mora po svojih močeh, in pozeleti si ne sme tiste tolste hrane, kojo naši duhovniki pokoré svoja telesa. Naš kmet mora živeti v ponižnih mejah svojih moči, in vsak vinar, ki ga izda, moral bi dvakrat in trikrat mej prsti obrniti. (Pritrjevanje. Klici: Res je tako.) Učiti ga je treba varčnosti, in odvaditi ga je treba vsakega nepotrebnega izdatka. Treba mu je pred vsem iz kostij izbiti tisto večno bojazen pred peklom, ki ga tare posebno ob smrtni uri, tako da dostikrat dá cerkvi in duhovščini, kar bi njegovi rodni otroci krvavo potrebovali. In resnično, kar je tistega velikega kapitala za večne maše in druge take ustanove, na njem vise dostikrat debele solze zapuščenih sirot in vdov. (Burno odobranje.) Slovenec čez svojo moč podpira tako imenovano »pia causa«, tukaj je iskati vzroka, da je propadlo mej nami toliko gospodarstev, tukaj je polje, kjer bi imel naš Janez Evangelist lepo ledino orati, če bi hotel našemu kmetu pomagati! Jaz pa Vam kličem: Ljubi Slovenci ne bojte se preveč pred peklom. (Veselost.) Bog je pravičen! Že na zemlji nam je dodelil dostikrat peklo, in zategadelj ne verujemo, da bi take siromake, kot so naši kmetje, na onem svetu v peklenki ogenj pošiljal. (Veselost in viharno ploskanje.)

Našemu kmetu, recite kar hočete, treba se je varčnosti še le priučiti, varčnosti v življenju, kakor tudi ob smrtni uri! Te varčnosti se pa prej ne bode priučil, dokler se ne otrese duhovniškega jarma, ki ga dandanes mori in tlači. (Živahno pritrjevanje.) Kmetu pa se morajo poprej razbistriti možgani, da prične samostojno misliti in da poneha biti otroče, ki se brez jeroba-duhovnika ne upa storiti niti najmanjšega koraka. Tu pa se pričinja delokrog šole, ki ima v današnjih razmerah za naše ljudstvo dosti več pomena, kakor pa socialno vprašanje, in gospodarske organizacije! Pač pa je zadnja odvisna od prve. Dobra gospodarska organizacija se da vspešno izpeljati le tam, kjer imajo dobro šolo. Narodna napredna stranka potegovala se je zategadelj vedno za šole, mej tem, ko je bila klerikalna stranka od nekdanj največja nasprotnica šoli, dobro vedoč, da ji kmet tlačani le toliko časa, dokler je duševni tepec. (Burno pritrjevanje.) Narodna napredna stranka je lahko ponosna na to, kar je za šolstvo storila, dobro vedoč, da je s šolstvom zastavila tudi krepko jamstvo za gospodarski napredek v ti kronovini!

In tako je narodna napredna stranka svoj gospodarski program od nekdanj izvrševala, tiho, mirno, in brez vsakega hrupa, pa vedno dosledno. V tem se je dobrodejno razlikovala od klerikalne stranke, ki je mladi svoj gospodarski program v zvezo spravila z velikim turškim bobnom, z veliko reklamo, s kojo rožlja noč in dan. V tem se mi vidi podobna colnarju Caheju, ki je zlezal na drevo, dá bi Kristusa videl. Tudi naša klerikalna stranka splezala je s svojo gospodarsko

Dalje v prilogi.

organizacija visoko na drevo, pa ne, da bi gledala Kristusa, temveč le v namenu, da bi ondaj kakor komediantje pred svojo lopo, uganjala svoje burke, (veselost) ter tako vabila nerazodno maso v komedijo, ki ji pravimo klerikalna gospodarska organizacija. (Veselost.) In zategadelj se Kristus ne bo povabil k nji v goste, pač pa se bode lepega dné veja, na kateri skače, zlomila in s težkim svojim trebuhom bode tlesnila k zemlji, da se ji tista tako slavljena gospodarska organizacija kakor prazen lonec na kosce razdrobi! (Viharno in ponavljajoče se ploskanje. Burni klici: Živio dr. Tavčar!)

Čehi na Slovenskem.

(Dalje.)

Mej vožnjo do Ljubljane so bili Čehi skoraj na vseh postajah burno pozdravljeni. Jako lep pa je bil sprejem na kranjskem kolodvoru. Obče znana je požrtvovalnost naprednih Kranjčanov in tudi sedaj so prihiteli vsi, da izkažejo dostojno čast češkim gostom. Mesto je bilo okičeno z zastavami, pokali so topiči. — Na kolodvoru je igrala godba gasilnega društva „Naprej“, korporativno z zastavami pa so bila zastopana društva: „Gorenjski Sokol“, „Narodna čitalnica“, mestni zastop, „Bralno društvo“ in nešteta množica naroda. V imenu vseh društev je pozdravil češke akademike starosta „gorenjskega Sokola“, g. Ciril Pirc; odzval se je g. cand. med. Fran Hynek in pozdravil vrle Kranjčane imenom celega češkega naroda.

V Št. Vidu je pozdravil akademike kot nositelje slovanske ideje predsednik „Sentiviške čitalnice“, in dekleta so zapela pod vodstvom g. nadučitelja Janka Žirovnika „Hej Slovani“.

Najlepši in najsijajnejši sprejem pa je priredila bratskim gostom bela Ljubljana. Pričakovalo jih je na kolodvoru ogromno število občinstva, na čelu mu člani akad. društva „Slovenije“, „Triglava“ s zastavo in „Save“, ljubljanski „Sokol“, „Slavec“, „Ljubljana“, „Trgovsko pevsko društvo“ ter „Zidarsko in tesarsko društvo“. Vsa društva so bila zastopana z velikim številom členov ter so dospela s svojimi lepimi zastavami. Na peronu je pričakovala Čeha deputacija akad. društev ter jih privedla pred poslopje kolodvora. Tam jih je sprejela domžalska godba z „Naprej“, občinstvo pa z viharimi „Živio“ in „Na zdar“ klici. Najprej je pozdravil Čeha imenom slovenske akad. mladine stud. ing. Janko Kersnik, za tem pa imenom ljubljanskega obč. zastopa g. podžupan dr. Bleiweis vitez Trsteniški. Odgovorila sta g. vseučiliški prof. Hrasky in g. med. Hynek. G. profesor Hrasky je dejal, da ima izlet Čehov namen praktično gojiti češko slovensko vzajemnost, seznaniti češko mladino z zdravim in žilavim narodom slovenskim, ki se že stoletja junaško brani navala germanskega in italijanskega morja ter pokazati bodočim voditeljem češkega naroda krasoto slovenskega juga, ki je vreden, da se boré zanj z brati Slovenci vred tudi Čehi. Med urnebesnimi živio-klici je končal g. profesor, ki je govoril ves čas lepo slovensko, z željo, da bi postala kulturna in politična vez med brati Slovenci in Čehi še trdnjša in nerazrušljiva. G. Hynek je povdarjal zanimanje češke mladine za življenje in delovanje Slovencev, katere pri njihovi teški borbi občudujejo ter se veselí njihovega stalnega napredovanja na vseh poljih. V znak ljubezni češke mladine je govornik nato poljubil predsednika „Save“, g. Janka Kersnika. — Pevska društva so zapela nato skupno himno „Lepa naša domovina“. Potem so se razvrstila društva za godbo ter odkorakala v dolgem sprevodu med neprestanim pozdravljanjem naroda, ki je stal v velikanskem špalirju ob vsej poti, po Resljevi cesti, Glavnem trgu in Prešernovih ulicah pred „Narodni dom“. Tu so obsule narodne dame Čeha s šopki in cveticami. Društva pa so stopila v četverkot, in ondaj je pozdravil vnovič češke goste imenom vseh društev podstarosta ljubljanskega „Sokola“, g. dr. Josip Kušar. Odgovorila sta mu gg.: profesor Hrasky in Hynek. G. profesor je naglašal, da more biti zblíževanje avstrijskih slovanskih narodov Avstriji le na korist, kajti doslej niso še nikdar Nemci rešili države, pač pa so jo že in jo še bodo rešili Slovani, na čelu vsem Čehi in Slovenci,

Nato so šli češki gosti v „Narodni dom“, kjer se je vršil skupni obed. Po obedu so se jim odkazala bivališča, potem pa so odšli Čehi v spremstvu slovenskih akademikov v prijazno Šiško, da se udeležé veselice šišenske čitalnice. Vstopivše na Pogačnikovo dvorišče, jih je pozdravilo prisotno občinstvo z navdušenimi vzkliki, lepe Šiškarice v narodnem krilu pa so jim pripelle na prsa duhteče šopke. Imenom čitalnice jih je pozdravil tajnik, pravnik Jančigaj. Med veselico je priredilo občinstvo Čehom še opetovano prisrčne ovacije ter jim očitno kazalo, kako je srečno, da ima v svoji sredi lepe in čile sinove najnaprednejšega in najsvobodomiselnjega slovenskega naroda v Avstriji...

Po veselici so imeli češki in slovenski akademiki v vrtnem salonu hotela „Lloyd“ svoj prijateljski večer, kjer se je napivalo bratstvu češkoslovenske mladine.

V ponedeljek dopoldne se je vršil v „Narodnem domu“ občni zbor „Save“, katerega so se udeležili vsi češki akademiki, pa tudi drugi češki izletniki. Predsednik „Save“, gosp. Janko Kersnik je pozdravil najprej češke akademike, vrle češke dame, zastopnike akad. društva „Velebita“ iz Inomosta ter vodjo izleta, g. prof. Hraskega, potem pa se je vršil občni zbor po dnevnem redu. Predsednik se je spominjal umrlega člana, phil. Iv. Kunšiča; v znak sožalja so se dvignili vsi prisotni s sedežev. Društvena pravila so se spremenila v tem smislu, da more postati poslednji člen „Save“ vsak slušatelj visokih in tem jednakih šol. Na željo členov se obdržita dosedanja društvena znaka, trak in čepica. Odbor ostane isti. Odsek petih členov pa je dobil nalogo, izvršiti neke spremembe v društvenem poslovniku. Predsednik se je vnovič zahvalil vsem prisotnim, zlasti pa Čehom za udeležbo ter zaključil obč. zbor.

Ob 1. uri popoldne je bil v Sokolovi dvorani banket, katerega se je vdeležilo 150 oseb, med njimi gg. dež. odbornika dr. Ivan Tavčar, ces. svetnik Iv. Murnik, obč. svetniki dr. Krisper, nadinženar Žužek in Klein, urednik drž. zakonika dr. Fr. Vidic z Dunaja, podstarosta Sokola, dr. Jos. Kušar, dr. Pirc in dr. Predsednik Kersnik je najprej pozdravil vse goste, zlasti pa Čeha, Hrvatce, prisotne dame, dež. odbornika in obč. svetnike. Prof. Hrasky se je v prekrasnem govoru spominjal stoletnih bojev Slovencev z najrazličnejšimi kulturnimi in narodnimi sovražniki ter s podzemeljskimi elementi ter je napil napredujoči Ljubljani in njenemu obč. svetu. Predsednik čeških akad. izletnikov, med. Hynek je z vznesenimi, gorečimi besedami izročil imenom čeških dam slovenskim akademikom — v roke predsednika „Save“ — prekrasno srebrnozlato lipo v spomin na prelepe dijaške slavnosti „Maiales“ v Pragi, slavnosti, katerih so se vdeležili tudi Slovenci. Govornik je vabil slovensko dijaštvo, naj ne hodi na nemška vseučilišča, nego na češko vseučilišče v Pragi, kjer naj imajo svoj dom dotlej, dokler se jim ne zgradi v Ljubljani slovensko vseučilišče. Po tem govoru so priredili slovenski akademiki in drugi slovenski gostje viharno ovacijo češkim damam, katerim se je — na naslov predsednice č. g. Izabele Jahnove — sporočila brzojavno ginjena zahvala slovenskega dijaštva za dragoceni dar. Nato je prečital predsednik Hynek dole brzojavne pozdrave. Praški župan g. dr. Podlipny je brzojavil g. županu Hribarju tako-le:

„Vzpominaje ve dnech, kdy čacké naše študentstvo ve zděch býle Lublaně tak nadšene jest vítaně, nezapomenū telných pro mne dnū, kdy se sokolstvem českým byl jsem přítomen pri prvním veřejném cvičení bratrského so olstva slovinského, a maje na pameti všechny ony svazky, které narod náš mléným narodem slovinským pévne a nerozborně pojí, zasylám Tobe jakožto hlavě metropole slovinské i veškerému obyvatelstvu býle Lublane ze slovanske Prahy srdečný pozdrav a projev vřelých díky za všecku lasku a věrnost bratrskou, které žádný věku ni narodu zloba uzdola — Dr. Jan Podlipný, starosta kral. hlav. mesta Prahy.“

Po tej brzojavki je vstalo vse občinstvo ter gromovito vsklikalo: „Živio Podlipny! — Živeli Čehi!“ Tudi pismo g. župana Ivana Hribarja je bilo sprejeto z oduševljenjem. Imenom vseh gostov je poslal predsednik Kersnik praškemu

g. županu nemudoma iskreno brzojavko. Gosp. jurist Kukovec je nazdravil v češkem in slovenskem jeziku nato vzornim češkim rodoljubkinjam, zlasti pa njihovi voditeljici, č. gospej Iz. Jahnovi, izrekajoč najgloblje zahvalo slovenskega dijaštva za poslani dar ter za velike simpatije vsega češkega naroda. Dež. odbornik, gosp. dr. Tavčar — živahno pozdravljan — je napil resnemu in svobodomiselnemu narodu češkemu. Čehi so najdelavnejši narod avstrijski, zato pa je prihodnost njihova. Noben narod slovanski v Avstriji ni toli napreden in svobodomiseln kakor narod Čehov, kateri so vzor vsem drugim. Vzor pa naj bodo zlasti Slovincem, ki se naj učé pri njih žarkega rodoljuba, neumorne delavnosti in največje svobodomiselnosti. Imenom liberalnega obč. zastopa ljubljanskega je napil govornik Čehom, ideji napredka in misli svobodni. Čehi so sprejeli to napitnico z največjim navdušenjem. Nato je nazdravil g. prof. Stkolasa prospevaajoči slovanski prosveti in kulturni vzajemnosti Čehov in Slovencev, katerih prvoborniki so bili vedno najboljši prijatelji. Predsednik „Triglava“, g. Rasto Pustoslavšek je pozdravil brate Hrvatce, zlasti zastopnike akad. društva „Velebita“ v Inomostu, na kar se je zahvalil hrvatski akademik, dokazujé, da „Slovenac i Hrvat sta uvijek brat i brat.“

Po banketu je šla vsa družba v Tivoljski park, kjer jih je fotograf g. Rovšek fotografiral v skupini ob stopnjicah pred gradom.

Zatem so odšli gostje s prekrasnim šopkom in veliki trakovi pred spomenik Val. Vodnika ter ga okrasili, navdušeno zapevši pesem „Kde domov māj“?

Nato so napravili gosti izlet v Šiško na okrašeni Vodnikov dom. Tam je sprejela Čeha med grmenjem topičev šišenska čitalnica z zastavo. Predsednik, gosp. Fr. Drenik je z izbranimi besedami znova prav gorko pozdravil dobrodošle brate, pevke pa so jih okitile s šopki. Pozdravila sta jih tudi hišni gospodar g. J. Matjan in jurist Jančigaj.

Nato se je razvila med petjem mešana zborišišenska čitalnice in različnimi napitnicami prav živahna zabava.

Sokolska dvorana že dolgo ni bila tako polna, kakor sinoči, ko je priredila „Sava“ na čast češkim gostom slavnostni komers. Vzlic uprav tropični vročini se je napolnila telovadnica do zadnjega kotička in vkljub grozni soparici je vztrajalo tudi ženstvo preko polnoči. Dočim je imel opoludanski banket bolj izključno dijaški značaj, je došlo na komers občinstvo vseh ljubljanskih inteligentnih slojev, prišla je najboljša naša družba, med to tudi dokaj ljubljanskih gospej in gospic. Okoli 9. ure zvečer je otvoril predsednik „Save“, g. Kersnik oficialni del komersa z gorkim pozdravom vseh gostov, zlasti pa severnih bratov Čehov in najbližnjih sosedov, Hrvatov, naglašujé, da je sestanek slovenskih akademikov s češkimi kolegi velikega pomena za utrditev češkoslovenske politične in kulturne vzajemnosti, ki naj bi obrodila na čast obeh narodov prav obilo sadu. Nato se je vršil koncertni del komersa, pri katerem je igrala godba na lok kapelnika Novotnega ter so zapela združena ljubljanska pevka društva pod vodstvom g. jurista Svetka zbor „Popotnikova pesem“ (tenor-solo je pel gosp. Pavšek) in „Morje adrijsko“. Poleg tega je nastopil še „Slavec“ samostojno pod vodstvom g. H. Beniška in vrli kvartet „Ilirija“.

Težišče koncerta paje bilo v nastopu hrvatske konservatoristke gdč. Ullrichove (sestre gospe Naglasove) in akad. slikarja Jos. Germ a.

Dunajski Slovenci so imeli že veselo priliko slišati prekrasno petje gdčne. Ullrichove, ki je nastopala pri imenitnih koncertih „Slovanskega pevkega društva“. Ljubljancje pa so se presvedočili včeraj prvič, da je veliki renomé, katerega uživa gdč. Ullrichova med dunajskimi Slovani, docela upravičen. Gdč. Ullrichova ima poln, jako obsežen, topel mezzo-sopran čudovite milobe, njen nastop pa je siguran in samosvesten. Nežen smehljaj trepeče na njenem inteligentnem licu, ko vró tako lahko, tako sonorno in dojmljivo preko njenih lepih ustnic bujni glasovi, združujoči se v zanosno petje. Gdčna. Ullrichova je naše občinstvo naravnost občarala in gromko ploskanje ter vzklikanje „Živela! Slava!“ je dokazo-

zalo, kako velik uspeh je dosegla s svojimi tremi pesmimi. „Sava“ je izročila dični pevki lep šopek. Akademični slikar Josip Germ je zapel dve F. S. Vilharjevi pesmi „Pitaš dušo“ in „Kam“ s svojim krepkim, mogočnim baritonom tako, da je iznenadil vse poslušalce. V g. Germu smo spoštovali doslej izbornega slikarja, sinoči pa smo se prepričali, da je tudi vrl pevec, poln čuta in duha. Germovo petje nas je presvedočilo, da bi se mogli nadejati velikega užitka, ako bi se mu ponudila prilika, da nastopi jedenkrat tudi kot operni pevec. Znano je, da je g. Germ že več let učenec praške operne šole, kjer stoji med gojenci v prvi vrsti.

Oba pevca je spremljal na klavirju g. jurist Svetek.

S tem je bil koncertni del završen, in oglašili so se govorniki. Sokolov podstarosta gosp. dr. Jos. Kušar je izrazil svoje veliko veselje, da more pozdraviti Čeha v Sokolski dvorani, kjer se goji po vzoru Čehov telovadba in kjer sta doma svobodna misel ter poštena beseda. Spominjajoč se Husa, tega češkega mučenika resnice in prepričanja, je naglašal govornik velikanske zasluge Čehov za razširjenje svobodomiselnosti in neizprosnega rodoljuba ter je napil vzornikom narodne zavednosti. Prof. Stkolasa je nazdravil slovenskim damam, izražajoč željo, da bi se češke in slovenske dame bolj spoznale ter sklenile najožjo zvezo. Češko narodno ženstvo je steber češkemu narodu in tako bodi tudi slovensko! Gosp. Jos. Noll je z navdušenimi besedami izrazil svoje čestitke, da se je praznik bratimstva Čehov in Slovencev obnesel tako sijajno. Hkratu je izrekel željo, da bi napolnili mladini slovenski skoraj časi, ko bode imela svoje vseučilišče, na katerem jo bodo poučevali tako vzorni profesorji-rodoljubi, kakoršen je predgovornik, g. Stkolasa. Ces. svetnik Iv. Murnik se je spominjal zvez čeških in slovenskih prvobornikov, Palackega, Riegra, Tomana in Bleiweisa ter izrekel nado, da ostane tudi poslej tako. G. med. Hynek je naglašal, da izlet češke mladine na Slovensko ni samo zabaven, nego tudi poučen, zato pa je velikega narodnega pomena. Govornik se je toplo zahvalil za prelepi sprejem in vabil znova slovenske akademike v Prago, kjer bodo svoji med svojimi, doma, prav kakor bi bili v Ljubljani. Predsednik Kersnik se je končno zahvalil vsem pri koncertu sodelujočim društvom, zlasti pa gdč. Ullrichovi in g. Germu, pa tudi vsemu občinstvu, za mnogobrojno vdeležbo. Nato je zaključil blizu 12. ure oficialni del, in pričela se je ob sviranju godbe prosta zabava, ki je trajala še pozno v noč.

V Ljubljani, 8. avgusta.

K položaju.

Dunajski listi poročajo, da se sestane avstrijski državni zbor koncem septembra, zasedanje delegacij pa se začne koncem novembra. Ker opozicionalni listi vedno pogostejše naglašajo, se da začne proti volitvi delegacij prav gotovo obstrukcija, so se začeli s to eventualnostjo baviti tudi že ogrski listi in celo vladni krogi. Sporočajo tudi, da poskusi katoliška narodna stranka koncem t. m. še jedenkrat, ali se res ne da doseči nobeno sporazumljenje med Nemci in Čehi. Seveda se trudi večina opozicionalnih listov, da izjalovi tak poskus že naprej. Ti listi hujskajo dan na dan, zlasti se odlikujeta v tem oziru Wolfvo in Schönererjevo glasilo, za tema pa hodijo vsi drugi nemškonalni listi.

Čudni pojavi.

Pruska varstvena in carinska oblastva na avstrijsko-nemški meji so dobila ukaz, da ne smejo pustiti nobenega Čeha, ki se hoče na Priskem trajno naseliti, preko meje. Pivovarnarja Zemana iz Moravske Ostrovice, ki si je dobil na pruskem Šlezijemskem službo, niso pustili preko meje, ter je mož sedaj brez službe. S tem je torej pruska meja za Čeha zaprta, in vse mednarodne in pogodbene pravice so potopane v prah. Energični odgovor grofa Thunara radi izgona avstrijskih Poljakov ni imel torej nobenega vspeha. Prusaki izganjajo iz svojih dežel dosledno vse Slovence. Radovedni smo, ali se bo poslej Thun res ravnal po načelih reciprocitete, in kakšne posledice bode imel ta najnovejši ukaz pruskih carinskih oblastev za nemško-avstrijsko razmerje. Čehi gotovo ne bodo

molčali. — „Voss. Ztg.“, ki piše sploh tako, kakor bi bila naša država nekaka satrapija Nemčije, pa osorno protestira, da bi bil imenovan škof Riha za primasa češkega kraljestva. Razni velikonemški listi grozé celo, da bo nemška vlada posredovala, ako pride 166 059 katolikov v Glacu pod Riho! Velikonemčija pometa z nami, kakor ne pometa niti Turčija z Bolgarijo! Zares, daleč smo že prišli.

Nemiri v Turčiji.

Na rusko turški meji se je začelo čudno gibati. Nakrat je došla vest, da noče Rusija več mirno gledati, kako se postopa z Armenci, in uradni turški krogi so dobili baje zanesljive vesti, da so prejeli armenski begunci mnogo ruskega orožja, ter da se zbirajo na turški meji. Kaj je ukrenila Turčija proti tem nevarnim pojavom, še ni znano. Armensko vprašanje je prav tako pereče kakor macedonsko, in gotovo je, da postaneta ti dve vprašanji za Turčijo začetek — konca, ako ju ne spravi s sveta s tem, da uvede i v Mali Aziji i na Balkanu nujno potrebne reforme po jedino pravem načelu jednakopravnosti. V XX. stoletju ne bo na svetu nobenega brezpravnega naroda več, kdor pa se bo za to potezal, bo zdrobljen. Bržčas bo prva Turčija, ki jo zadene osveta.

Vojno sodišče v Rennesu.

Sovražniki Dreyfusa so trdili, da nastane v tistem hipu, ko stopi Dreyfus na francoska tla, velika revolucija, ter da se bo potegnil ves narod za čast armade. Včeraj pa se je začela pred vojnim sodiščem v Rennesu vršiti nova obravnava proti Dreyfusu, toda Francija je ostala mirna, in armada se ni uprla. Prvi francoski generali sedé kot priče v sodni dvorani, med njimi pa sedi tudi bivši predsednik republike, Casimir Perier. Tudi polkovnik Picquart je med pričami. Kapitan Dreyfus je prišel v spremstvu častnika v uniformi kapitana. Mož je osivel popolnoma, dasi je šele 39 let star. Vedenje njegovo je moško, samozavestno. Njegova zagovornika sta Labori in Demange. Predsednik sodišča je 59letni polkovnik Jouaust. Prisotnih je okoli 300 žurnalstov. Kakor smo že včeraj v brzojavah poročali, je dejal Dreyfus na vprašanje, ali je pisal bordereau, da je nedolžen. „Jaz sem nedolžen, gospod polkovnik. Prisegam Vam pri svojem trpljenju, katero sem prenašal tekom petih let in pri življenju svojih otrok“. Dreyfus je opetovano ogorčeno protestiral, da se ga kriviči različnih sumljivih dejanj, s katerimi ni baje v prav nikaki zvezi. — „Matin“ je prinesel Esterhazyjevo pismo, s katerim Esterhazy sporoča, da ne pride v Rennes pred sodišče, ter ponavlja, da je spisal bordereau na povelje polkovnika Sandherra. Vojno sodišče se bavi sedaj s preiskovanjem bordereaua.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. avgusta.

— **Osebnosti.** Premeščeni so pri južni železnici: Gg. načelniki postaje M. Manetti iz Vidma-Krško v Logatec, A. Omahna iz Sežane na Videm-Krško. Pristav g. Ivan Gnezda na Zidanem mostu imenovan je načelnikom v Sežani. Gospod E. Blut je načelnik v Logatcu odložil in odide v Celovec.

— „Slovenec“ in vsprejem čeških akademikov. Kdor je prečital včerajšnje „Slovenčev“ poročilo o vsprejemu Čehov, dobi utis, da je klerikalna gospoda grozno užaljena. Po „Slovenčevih“ mislih je bila potrebna za vsprejem „složna akcija“, to se pravi, vsprejem je bil „mrzel“ in Bog vedi kaj še vse, ker ni bilo zraven sv. Miheleja niti katoliških rokodelcev. Klerikalce grize, da pri narodnih slavnostih ne pridejo nikdar do veljave, zato skušajo vsako še tako vspelo prireditev zmanjševati in očitati. Pa vse to ne pomaga nič. Klerikalstvo v Ljubljani ne šteje nič, in ne reprezentuje nič in je za sodelovanje pri narodnih slavnostih vsaj sedaj še absolutno neporabno. Morda bo sčasoma bolje ali za zdaj niso klerikalci za drugo, kakor da hodijo na božja pota.

— **Vrhunec nesramnosti.** V Ljubljani, v naši slovenski Ljubljani predzrnili so se včeraj ponoči nekateri nemškutarski pritlikavci insultirati češke visokošolce. Ko so šli naši češki gostje ponoči povsem mirno mimo kazine v „Narodno kavarno“, so jih pred kazino nekateri nemški kulturaščenci izživali s porogljivim pokašlje-

vanjem in žvižganjem. Češki visokošolci so kot omikani ljudje prezirali to pobalinstvo in šli svojo pot. V „Narodni kavarni“, torej v eminentno slovenskem lokalni, sta jih dva posili Nemca, klepar Jainschegg in mehanik pri Detterju, Harbich, zopet prav drzno izzivala. Prišla sta v ta namen v kavarno, saj je sicer nikdar ne obiskujeta. Zlasti nesramno se je vedel Detterjev mehanik Harbich. Čehi so se premagovali in niso z nobeno besedo reagirali, dokler jih ni Harbich začel psovati z „Lausbuben“. Takrat jim je seveda vzklopela kri, in najbrž bi se bilo Harbichu slabo godilo, da ni kavarnar poklical redarja, ki sta čez vso mero nesramnega in drznega mehanika in njegovega tovariša odpravila iz kavarne. Harbich in Jainschegg naj hvalita Boga, da ni bilo domačinov v kavarni; ti bi jima bili gotovo primerno zrahljali i kosti in jima dali po čeljustih, kar sta zaslužila.

— **Hus.** V našem listu smo priobčili razpravo o velikem češkem reformatorju Janu Husu. Ta razprava je sestavljena po različnih spisih najodličnejših čeških in nemških zgodovinarjev. Vedeli smo v naprej, da „Slovenec“ ne bo všeč. Ako bi reflektirali na pritrjevanje „Slovenca“, bi morali o Husu pisati tako, kakor pišejo od škofijske cenzure odvisni duhovniški zgodovinarji, ki pačijo resnico in lažejo, kolikor se da, ker resnice povedati ne smejo. Oni morajo pisati tako, kakor je koristno katoliški cerkvi, oni ne smejo spoštovati in ljubiti resnice, ampak morajo vedno pisati tendenciozno. Kdo naj tudi pričakuje, da bi cerkev dovolila duhovniku, da bi nepristranski razodeval stvari, ki jej niso na čast! Resnico smemo iskati samo pri neodvisnih zgodovinarjih, katerim pri njihovih raziskavanjih ni za drugo nič, kakor da se dočene suha istina. In po spisih teh zgodovinarjev je sestavljena v našem listu priobčena razprava o Husu, in mi smo v dušo prepričani, da je v njej povedana sama gola resnica. Resnica seveda oči kolje, in mi se „Slovenčevi“ srditostni prav nič ne čudimo. Kaj bi se ne jezil, če izve tudi naš narod o velikem Husu — resnico. Prav, ker umejemo nje vzroke, nas „Slovenčev“ psovanje čisto nič ne razgreje. „Ti psuješ — torej nimaš prav“, uči star pregovor. Na to, kar „Slovenec“ o Husu samem piše, se nam ne zdi vredno ugovarjati. Revše se trudi, da bi zgodovinsko istino popačilo, ker ta ne zavzema posebno častnega mesta v povestnici katoliške cerkve. Ali kdo mu bo verjel? Razsoden in izobražen človek gotovo ne!

— **Nedeljska protestna shoda.** Na shodu krščanskih socialistov je bila sprejeta resolucija, s katero so se zborovalci izrekli proti novemu sladkornemu davku in name-ranemu zvišanju davka na petrolej in pivo ter sprejeli nasvet „naj se katoliško delavsko društvo“ obrne do vseh slovenskih poslancev z zahtevo, da so proti sladkornemu davku. — Socialni demokrati so sprejeli naslednjo resolucijo: „Današnji ljudski shod izjavlja po razpravi o zvišanju sladkornega davka: 1. svoj protest proti fiskalnim politikam sedanjih vlade, ki naklada delavnim slojem ljudstva nezno bremena v obliki užitinskega davka; 2. svoj protest proti porabi § 14. v namene, ki otežuje o najprimitivnejše življenjske razmere ljudstva; 3. svoj protest proti politikam slovenskih poslancev, ki podpirajo vlado, dasi niso od te vlade niti v gospodarskem, niti v kulturnem, niti v narodnem oziru kaj dosegli; 4. proti zvišanju taktiki krščanskih socialistov, ki se igrajo z opozicijo, dasi so dejanski vedno vse korake vlade podpirali. Shod izjavlja, da zaupa le socialističnim načelom in moči naroda samega, in da hoče svoje delovanje po tem uravnati.“ — To so vsaj odkrite in moške besede, dočim je resolucija krščanskih socialcev le humbug, kar se pokaže tedaj, ko bodo klerikalni poslanci glasovali za sladkorni davek, kakor so slovesno obljubili v „Vaterlandu“, ne da bi se ob tem krščanski socialisti količkaj spodtikali.

— **Petindvajsetletnica županovanja.** Iz Kranja se nam poroča: V petek, dne 11. t. m. praznoval bo naš občeščanski župan, gospod cesarski svetnik Karol Šavnik, petindvajsetletnico svojega županovanja. Dasi je g. svetnik izrecno izrazil željo, da naj se mu za ta redki jubilej ne prireja nikakih ovacij, si kranjsko hvalno meščanstvo vendar ne da odvzeti prilike, da ne bi pokazalo ob tej svečani

priliki vsaj na skromen način svoje ljubezni in globoke udanosti nepristranskemu ter nad vse delavnemu županu, skrbnemu gospodarju, vstrajnemu ter vzglednemu rodoljubu. Sestavil se je nalašč v to slavnostno odbor. V petek zvečer priredi vsa tukajšnja narodna društva županu serenado. V soboto, 12. t. m., se mu pokloni občinski odbor po svetovalstvu in zastopniki narodnih društev. Ob polu 1. uri vršil se bo v gostilni Mayrjevi slavnosten banket.

— **Iz Kranja se nam piše:** Med tem ko se kranjsko meščanstvo pripravlja, da dostojno proslavi petindvajsetletnico svojega župana, hoče naša katilinarčna klika zopet delati zgago v ljubljanskem „dihurju“. Pišoč o slavnostnem banketu, kojega priredi meščanstvu priljubljenemu županu, čvekajo ti Terziti: „Kakor se sliši iz merodajnih, dobro poučenih krogov, misli tam (na banketu) župan svoje župansko dostojanstvo odložiti, — kar bi pa bilo glede na blagor in napredek našega mesta „obžalovati“. Prvo je seveda debelo zlagano, drugo ironično mišljeno. Ne glede na skrajno surovost te notice, iz katere odseva brezmejno osebno sovraštvo napram vrlemu možu, je zloben namen prepozoren. Računajoč na rahločutnost županovo, si pač mislijo naši dihurji, da jim bo g. župan, užaljen po netaktnem opravljanju, storil res to veliko uslugo in njim na ljubo odstopil. A ti čudaki ne pomislijo, da more žaliti le človek, ki uživa mej olikanci vsaj nekaj spoštovanja, da pa ljudje, ki so zbog svoje surovosti izgubili vsak ugled, tudi več žaliti ne morejo, najmanj pa moža, ki je vzvišen nad take bedaste maneve. Res, ljubljanski „dihur“ je vreden naših „dihurjev“!

— **Čedalje lepše!** Z Iga nam pišejo: Dne 7. t. m. je prišla deputacija konsumnega društva na Igu, obstoječa iz dr. Mauringa, Goljskega župana, nekega Pirca in mešetarja Štrumblija z Iga v farno cerkvenišče, katero so s tlako sezidali izžanski, a ne goljski farani k občinskem tajniku ter mu v imenu župnika odpovedali stanovanje, češ, da se bode preselilo konsumno društvo v farno cerkvenišče; istotako se je baje zgodilo faranemu organistu. Oba sta najmirnejša človeka, ki ne storita nikomur nič žalega, ampak izvršujeta v polno zadovoljnost svojo službo. Kako se prisvaja ta četvorica v imenu cele fare stanovanje odpovedati, ko eden niti faran ni, a drugi gotovo niso bili od faranov pooblašteni, ker cerkvenišče je vseh faranov in ne župnikovo tem manj pa dr. Mauringa. Sicer pa je bilo sezidano cerkvenišče za cerkvenika in organista, ne pa v ta namen, da preobrača v njem neslani Mauring svoje kozolce ter da lovi v njem v konsumno društvo iz cerkve prihajajoče farane. Ali pusté Izanci res, da jim pleše kaplan po glavni?

— **Srečna Gorica.** Poroča se, da dobi Gorica svojo katoliško gimnazijo. Vila Boeckmann se premeni v semenišče in tam se nastani tudi ta zavod. S tem se za vselej uniči možnost, da dosežejo goriški Slovenci kdaj razdelitev nemške državne gimnazije v slovenski in v laški oddelek. Katoliška gimnazija seveda ne bo slovenska, saj bi je sicer ne mogli Furlani obiskovati, državna gimnazija pa bo vsled katoliške imela tako malo dijakov, da že z ozirom na število teh dijakov ne bo treba razdelitvi, in bo zavod ostal kar je: ponemčevalnica.

— **Uradna agitacija.** Tržaški namestnik grof Goëss, ki je pred kratkim na goriških tleh vrgel slovenskemu narodu v obraz besede, da ne bo nikoli ravnopraven, hodi zdaj v spremstvu Garibaldinca Maurnerja in drugih tacih iredentovcev po tržaški okolici, kjer agituje za laško stranko tržaško. Res, kar počenja ta gospod, pre-sega že vse meje in mi smo le radovedni, k a k o spregovoré o njem slovenski poslanci v državnem zboru.

— **Kam naj gredo naši dijaki.** Piše se nam: Pritrjam popolnoma člankarju v št. 175. od 2. t. m. Živinozdravnik postane lahko vsakdo, da je izvršil le ljudske ali 2 razreda srednje šole. In to na sledeči način: Po omenjenih šolah naj se gre učiti podkovstva 3 leta, potem, ako se mu ljubi, gre prostovoljno k vojakom-konjenikom. (Najbolje k train regimentu, ker je tam največ živinozdravnikov.) Le tam bode sprejet v kovačnico. Ako je inteligenten, naj tam poprosi, da ga dado v „Thier-

Arznei-Institut“ in sicer v Curschmiedkurs na Dunaj, kjer postane po 2letnih študijah Curschmied. Ko je pa to, potem gre lahko v goriimenovani zavod v Thierarzten-Curs zopet 2 ali 3 leta in ven pride kot vojaški živinozdravnik XI. čin. razreda, oficirjem jednak. Koliko pa stanejo te študije? Pri kovaču nič, pri vojakihi pa tudi nič! Poznam živinozdravnike, ki so prišli k vojakom kot navadni kovaški pomočniki, in zdaj so pa vojaški ali okrajni živinozdravniki. Saj se jih tudi večina na ta način rekrutira. Seveda, ko je jedenkrat živinozdravnik, potem se pač ne bode bahal, da je bil kedaj navaden kovač.

— **Shod slovenskih stenografov** bo v nedeljo, dne 13. avgusta, v Žalcu (pri Hausenbichlerju). Dnevni red: 1. O razvitku stenografije pri Slovanih sploh in pri Slovincih posebej. 2. Organizacija slovenskih stenografov, oziroma osnivanje slovenskega stenografskega društva. 3. Nasveti in do-ločbe glede nove izdaje „Slovenske stenografije“ (odobrene po vis. ministrstvu uka in bogočastja za srednje šole dne 3. junija 1894, št. 11321). 4. O izdavanju strokovnega lista. 5. Razni predlogi. Začetek zborovanja ob 10 uri predpoldne. Ob 1. uri skupen obed. (Kdor se ga želi udeležiti, naj to naznani gospej Hausenbichlerjevi v Žalcu do 10. t. m.) Ob 5. uri popoldne veselica s petjem in godbo na vrtu Hausenbichlerjeve gostilne.

— **25letnica prve „Besede“ slovenskih dijakov** se bode slovesno praznovala prihodnjo nedeljo dne 13. t. m. v Žalcu. Pri tej priliki se snidejo celjski osmošolci iz l. 1874 ter oni gospodje, kateri so se istega leta kot dijaki udeležili „Besede“, a teh je bilo nad sto ne samo s celjske gimnazije, ampak tudi od drugod. Njim se pa pridružijo zdaj v Žalcu tudi slovenski stenografi, kateri bodo imeli svoje prvo zborovanje in osnovali bodo svoje društvo. Zborovanje se vrši predpoldne ob 10. uri. A popoldan ob petih se prične veselica s sodelovanjem žalskega moškega pevkega zbora, celjske narodne godbe ter dijaškega pevkega in tamburaškega zbora. Potem sledi prosta zabava in ples. — K tej veliki narodni slavnosti se uljudno vabijo vsi zgoraj omenjeni, in sploh vsi prijatelji naše mladine ter vsi rodoljubi in rodoljubkinje od blizu in daleč. Ker je županstvo žalskega trga na čelu odbora, bode sprejem slovesen in veselica obeta biti krasna, tako da bo vsak udeleženec vzel seboj najprijetnejše spomine na to redko jubilejno slavnost.

— **Razglednice.** V zadnjem času se je pojavil odločen odpor proti dvojezičnim razglednicam. Vsestransko in s popolno opravičenostjo se zahteva, naj se izdajajo za naše kraje samoslovenske razglednice. V nekaterih krajih jih že imajo. Tako smo dobili od Sv. Lucije na Goriškem šest raznovrstnih razglednic tega kraja, in vse imajo samoslovenske napise. V tem ko je n. pr. „Verschönerungverein“ na Vrhniki izdal samonemške razglednice! Kakor Nemcem, Italijanom in Francozom niti v sanjah ne pride na misel, da bi izdajali za svoje kraje razglednice v tujih jezikih, tako naj se tudi pri nas deluje na to, da dobimo izključno samoslovenske razglednice.

— **Godbeni klub prostovoljnega gasilnega društva v Radovljici** priredi s prijaznim sodelovanjem slav. slov. pevkega in bralnega društva „Triglav“ v nedeljo dne 13. avgusta t. l. na vrtu grofa Thurnove grajščine vrtno veselico. Začetek ob 1/2.5. uri popoldne. Vstopnina za godbo podpirajoče člene prosta, za nečlene 25 kr. Čisti dobiček namenjen je pokritju stroškov za pihala. Ob neugodnem vremenu vrši se veselica z istim vsporedom 14 dni pozneje, to je v nedeljo 27. t. m.

— **Čitalnica v Ribnici** priredi dne 13. t. m. ob polu 8. uri zvečer v salonu gostilne gosp. Ant. Arkota veselico, katere dohodki se uporabijo v društveno gmotno oporo. Na vsporedu je petje čitalniškega mešanega zbora, dramatična predstava, šaljiva pošta in ples. Vstopnina za člene od osebe 30 kr., za obitelj 50 kr.; za nečlene od osebe 50 kr., za obitelj 1 gld.

— **Požari.** Dne 4. t. m. užgalo se je gospodarsko poslopje J. Fensterla na Jesenicah, katero je bilo pred kratkim novo postavljeno, ter je zgorelo do tal. V njem je bilo okrog 100 centov mrve in veliko orodja. Nevarnost za druge posestnike, katerih je okrog 10 tik tega poslopja, je bila velika. K ognju sta prihiteli jeseniška in

tovarniška požarna bramba s Save, kateri sta oteli druga poslopja. Ogenj so zanetili otroci. — V Vapovljah v kamniškem okraju je v soboto začelo goreti pri posestniku Janezu Gašperlinu. Ogenj se je hitro razširil in upelnil več poslopij. Škoda se ceni na 11.000 gld. — V Tominjah pri Trnovem je strela užgala hišo Jos. Jagodnika. Ogenj je napravil 2500 gld. škode.

— C. kr. vojaška plavarna bo de, kakor se nam poroča, da se ustreže večstranskim željam tudi ob popoldnevih od 3. do 1/2. ure rezervirana damam za izključno porabo. Dne 18. avgusta, to je rojstni dan Njeg. Vel. cesarja, ostane vojaška plavarna zaprta.

— Tatvina. Gosp. Schreya hlapec je v soboto s ponarejenim ključem odprl Schreyevo prodajalno v Prešernovih ulicah in ukradel iz nje večjo svoto. V nedeljo so ga redarji ujeli in odpeljali v zapor. Ukradenega denarja so dobili pri njem le malo.

— Nova pošta. Dne 16. avgusta t. l. odpre se v Preserji, okraj Ljubljana, nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter obenem služboval kot nabiralnica poštnohranilničnega urada. Zvezo bode imel s poštnim uradom v Borovnici po vsakdanji peš pošti.

— Razpisane službe. Mesto poštnega odpravnikarja pri c. kr. poštnem uradu v Trebelnem proti pogodbi in kavciji 200 gld., letna plača 150 gld., uradni pavšal 40 gld., letni pavšal 120 gld., za vzdržavo na dan jednokratne pešne zveze med pošt-nima uradoma v Trebelnem in v Mokronogu. Prošnje v teku jednega tedna na poštno in brzojavno vodstvo v Trstu.

* Dvoboj Wolfa s Krzepek. Nemško-napredni deželni poslanec in kmetski voditelj Krzepek je v nekem listu izjavil, da se je dvobojeval Wolf doslej le s takimi možmi, ki so bili že naprej spoznani telesno nesposobnimi in v dvobojevanji neizvežbanimi. Wolf je vsled tega pozval Krzepeka na dvoboj, ki se je vršil v nedeljo dopoldne. Posl. Wolf je bil v tem dvoboju silno tepen, dasi se je branil poraza uprav besno. Takoj pri prvem naskoku ga je usekal Krzepek s sabljo preko leve nosne strani in lica ter mu presekal tudi žilo na čelu. Že vsled te rane bi se bil moral dvoboj prenehati, toda Wolf se ni hotel udati. Pri drugem naskoku je dobil posl. Wolf zopet precej veliko rano na desnem licu. Dobil pa je tudi poslanec Krzepek malo rano pod desno roko in na levi roki. Wolf je naskočil na to še dvakrat, dasi je bil že ves krvav ter je bil strašen videti. Končno pa je omagal, ko je dobil preko glave sila hud udarec. Wolfa, ki se ni hotel pobotati s Krzepek, so prepeljali najprej v njegovo stanovanje ter ga položili v posteljo. Ker pa ni njegove žene doma, so ga prepeljali v bolnico. Wolf je bil toraj popolnoma premagan, in Krzepek je dokazal svojo trditve. Krzepek je bil nedeljo popoldne že v Pratru, zvečer pa se je odpeljal domov.

* Kmetska blagajna. Iz Babinegrede poročajo: Alojzij Babič je prodal na semnju v Djakovu dne 24. m. m. dve kravi za 82 gold. Prišedši domu je hotel denar skriti na varnem kraju, zategadelj ga je skrival v raztrgane opanke, ki so ležale za pečjo, v svesti si, da ondi ne bo denarja nihče iskal. Zatem je šel na svoje delo, ne da bi prej kaj omenil svoji ženi. Nesreča pa je hotela, da je prišla dne 27. m. m. neka ciganka prosit miloščine. Tedaj se je spomnila žena, da leže neke nerabljive opanke za pečjo že dalje časa, in jih je podarila prosilki. Ko je prišel Babič domov, je bil ves izven sebe, ko ni denarja več našel za pečjo. Na njegov krik mu je žena povedala, da je podarila opanke neki ciganki, katero so začeli povsod iskati. Našli so jo v vasi Beravci in v njenem žepu tudi še nedotaknjene opanke, v katerih je bil še ves denar. Ciganka je napravila velike oči, ko je videla, kako velik zaklad je nosila nevedé v svojem žepu. Babič pa ni več skrival denarja v raztrgane opanke, marveč si je poiskal bolj varen prostor.

* Tortura v dekliski šoli. V državni obrtni šoli za dekleta v Trentonu (New-Jersey) so se dogajale po pripovedovanju mnogih prič uprav nečuvne stvari. Ti dogodki so ostali dolgo tajni, a slučajno je obotelo neko dekle, katero so prenesli v bolnico, kjer je povedala zdravnikom, kolike muke je morala prenašati. Na ovadbo

zdravnika se je začela preiskava, ki je dognala sledeče: Večja dekleta so njihovi moški nadzorovalci tlačili do golega, jih obešali za roke in noge ter jih šibali. Druge so uklenili ter zaprli v vlažen prostor brez oken in ventilacije, kjer so morale prebiti dva, tri dni brez hrane. Nekatera dekleta so privezali radi malih pregreškov na kol, kjer so morale stati, dokler se niso onesvestile. New-Jerseyjski guverner Vorhees vodi sam preiskavo.

* Poroka kolesarja. Na Dunaju se je vršila te dni poroka nekega Zemanna. Ženin, nevesta in 30 svatov, med temi večina ženskih, vsi so se peljali na okrašenih kolesih v cerkev h poroki. Ženin in nevesta sta imela svetlo dreso; nevesta je nosila na glavi belo bicikliško čepico. Tudi s poroke so se peljali vsi svatje s kolesi domov.

* Usmrtitev z električnim tokom. Iz Singinga javljajo preko New-Yorka: Tukaj so imeli usmrtiti dva morilca: nekega Macdonalda in zamorca Bullexsona. Kakor znano, je v Ameriki iz „humanitarnih“ razlogov v navadi usmrčevanje z elektriko. Zamorec se je zgrudil mrtev o prvem električnem udarcu, Macdonald pa je bil trdnejši. Trikrat so namerili nanj upliv električne baterije, a še je bil živ kakor poprej. Zdravniki so obupavali. Tedaj so združili vse žice obeh navzočih baterij ter sprožili n ajvečji tok na delikventa. Tudi ta udarec ni zadostal! Šele petič se je Macdonald zgrudil. Pustili so uplivati nanj mogočni tok, dokler ni bil mrtev. Človekoljubna usmrtitev to, kaj ne!

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 8. avgusta. „Ostdeutsche Rundschau“ pozivlja Schönererjance, naj na dan, ko bodo imeli avstrijski slaščičarji vseh narodnosti svoj shod pri Stalehnerju, prirede pred tem lokalom demonstrativen spreved, da tako pokažejo udeležnikom svoje zaničevanje.

Beljak 8. avgusta. Po protestnem shodu proti nagodbi so nacionalci demonstrovili pred hotelom „Pri pošti“, kjer se je mudil vojni zapovednik Succovaty. Peli so tudi „Wacht am Rhein. Policija je tri demonstrante obsodila na zapor od 3 dni do 14 dni.

Solnograd 8. avgusta. Ker se demonstracije skoro vsak dan ponavljajo, je prišel semkaj eskadron husarjev iz Welsa. Govori se, da hoče vlada razglasiti izjemno stanje.

Budimpešta 8. avgusta. Listi poročajo, da je petrolejski kartel že ustanovljen in da se vsled tega cena petroleja zviša pri vsakem hektolitru za 1 gld.

Beligrad 8. avgusta. Vest, da misli kralj Aleksander odpotovati v Karlove vare — da bi pri obsojbi „zarotnikov“ ne bil navzočen — se dementuje.

Pariz 8. avgusta. „Havas“ javlja, da je ruski car ministru Delcassé podelil red Aleksandra Newskega z briljanti.

Rennes 8. avgusta. Danes je obravnava proti Dreyfusu tajna. Ob 7. uri se je začelo pregledovanje tajnega dossierja, kar bo morda še dva dni trajalo.

Narodno gospodarstvo.

Razmerje med delodajalcem in delavcem. (Konec.)

Ta sprejem se po predležehih razsodbah, zlasti tedaj smatra kot dejansko utemeljen in vsled tega vsebina delavskega reda kot del delavske pogodbe pripoznana če:

1. se je delavcu pred sprejemom dal tiskan izvod delavskega reda z naročilom, naj se seznanj z vsebino delavskega reda, ali

2. če se delavcu najvažnejša določila delavskega reda, zlasti ona glede odpovedi, delavnega časa, višine plače ali načina izplačevanja ustmeno naznanijo, ali

3. če se delavcu naroči, da naj prebere nabiti delavski red, in potem če se delavec v vseh treh slučajih izrecno ali molče s tem, da delo prevzame, kot zadovoljen izjavi, da imajo določila delavskega reda kot določila delavske pogodbe veljati.

Ministrstvo pravosodja je te podatke obrtno-sodnega pravosodja z nekim ukazom sporočilo vsem sodiščem s pristavkom, da po mnenji vdeleženih ministrstev ustrezajo v obstoječih pravih določenemu, pravnemu značaju delavskega reda, kakor tudi načelom pogodbenega prava.

Da se bodejo pa delodajalci tudi pri sprejemu delavcev posluževali teh oblik, ki sodi ščem pravno omožujočeje uresničbo takega dogovora o določilih delavskega reda v smislu zakona kot dognano smatrati, je ukrenilo trgovinsko ministrstvo sporazumno z notranjim ministrstvom — do nadaljne uredbe postavodajnim potom — interesovane kroge spomniti, da mora podjetnik pri sprejemu delavcev opozoriti te na pogoje delavskega reda, ki naj postanejo sestavine delavske pogodbe, kar se lahko zgodi s tem, da jim ustmeno razloži v a žna določila pogojev, da jih opozori na nabit lepak, najboljša pa je, da jim da izvod delavskega reda. S tem se tudi ugoti predpisu obrtnega reda glede razglasitve delavskega reda.

Če potem delavec nastopi delo, je svojo voljo o, delavsko pogodbo pod ponudnimi pogoji skleniti, določno in umevno, tedaj na obvezen način izrazil.

Da se pa dokaz o razglasitvi delavskega reda in pritrdila njegove vsebine olajša, se pogodnikom (kontrahtentom) priporoča, da naj delavec pri nastopu delavskega razmerja podpiše potrdilo, da ve za pogodbene pogoje delavskega reda in da pod temi dogovori vstopa v delavsko razmerje. — Pogoj za uresničbo delavske pogodbe v smislu določil delavskega reda pa takšno potrdilo ni, tudi po pravosodju sodišče ne.“

Gulnara.

St epska pripovedka. Prevel Savo Savič.

(Dalje.)

V strahu nisem občutil boli, ker je bila vsa bol v pogledu moje sramote, v pogledu njene muke. Kakšna sreča, da se je s smrtjo očistila. Pol mrtev sem prišel do ženinoga trupla. Ko sem se zavedel, sem bil med dobrimi ljudmi. Tu, glej, je zrasla zelena gomila — a ona, ki počiva v njej, kot sveta mučenica, mi je ostavila malo siroto in odšla je v kraje, kjer nima krivice, kjer ne toči grenkih solza! . . . Od te dobe je vse Damjannovo življenje — hrepenenje po svetli; Ulano sem odgojil osvetniku. — Kozače! sem mi pripelji živega Fazila . . . tu ga bodem na počasnem ognju sežgal, in tedaj je Ulana tvoja!

To je moja poslednja beseda, več ti je ne ponavljam!“

Grozne besede! Kakor da se je prepad odprl pred kozakom. Krim je prostran, in Fazila čuva mnoga vojska. Do njega je težko priti, in koliko težje živega ga izročiti Damjanu.

„Oče!“ reče pomislivši si malo. „Svete so mi tvoje besede, — naj se zgodi tvoja volja. Ali mi gavrani razneso kosti po stepi, in mlado glavo sprejme v svoje okrilje črna zemlja —, ali ti sem postavim živega Fazila! Blagoslovi me, oče, na dolgi pot! Z Bogom o stani, Ulana! Ne bodeš li moja, tedaj — tam v lepšem svetu se snideva.“

Solze se blišče Prokopu v očeh — in k ozaški glas mu trepeče. Je li lahko reči: Z Bogom ostani, a v duši ječati: — Na veke.

Damjan moli. Ulana je pala Prokopu okoli vratu in se onesvestila; a Kozak jo položi v naslanjač. Pokloni se bogovom *) in še enkrat pogleda na Ulano.

„Zdrava ostanita!“ kliče starcu in nezavestni devojki ter hiti iz sobe.

Vranec zarezgeče pod jezdecem, — kozaško kopje zabliske v solčnih žarkih — nekoliko prahu se vzdigne . . . žvižd, koder hiti v besnosti jezdec, — in vsega je konec.

Damjan z mirnim očesom gleda v nebo, kakor da se razgovarja s pokojnico. Ulana se je zavedala.

„Sokol moj, orel ponosni!“ zakliče. „Našel me bodeš v mrzli gomili, ker mi ni življenja brez tebe!“

Hiti iz sobe in pade na materino gomilo.

„Majka, golobica moja, moje drage srčece, izprosi od Prečiste, da se mi zdrav povrne! da ga vsaj še enkrat vidim preje, nego umrjem.“

*) Izraz, ki je še dandanes v Ukrajini običajen, a pomeni: pokloniti se svetim slikam.

Taka je bila usoda devojk v oni dobi v Ukrajini. Sladko ljubkovanje, toda stalo je grenkosti; velika sreča pa jo je bilo težko doseči na širokem svetu.

Mati Ukrajina! v občudovanje te je vstvaril gospod in v radost kozaškega duha. Glasno govoriš ti z gomilami in z davno slavo tvojo. Zakaj razume tako malo število ljudij tvoje besede! . . .

(Dalje prih.)

Poslano.*

„Le na ljubo resnici.“

Potrpljenje poide kot olje v svetilki, posebno če še resnice zraven ni!

Čemu moje ime vlačiti po časnih predalih? „Slovenca“ od 3. maja 1899. l. pravi:

„Protest proti obč. volitvam. Volilec I. razreda Ant. Kocmur, ki je neodvisen mož, pa tudi ni oddal od Predoviča mu dane narodne glasovnice, temuč je volil s svojo!“

Vem da vse te zastarele „bajke“ pečenega oreha vredne niso, pa vse jedno treba do jasnosti. Čemu že laž?

Res je, da me je znan agitator gredé na volišče k zadnji ožji volitvi I. razreda nagovarjal: Zdaj nalašč voli Nemce! za kar mu je bil odgovor le srp pogled, in volil sem s sedanjo večino.

In čemu potem moja neodvisnost vlačiti po tihem papirju protestev?

Tako enako opresno potvico sem dobil tudi brez moje vednosti in volje kot kandidat na 13. malega srpana t. l., ko se je imelo voliti nekaj odbornikov za c. kr. kmetijsko družbo.

Vprašal bi gospode, saj vendar pri tem naskoku take nujnosti menda ni bilo treba, da bi se preje ne domenili s svojimi „kandidati“? Ali žele takoj danes se kisl ega grzdja najesti, ali počakajo da z'zori?

V Ljubljani, 7. vel. srpana 1899.

Anton Kocmur
posestnik.

Darila.

U redništvu našega lista sopoljali Za Prešernov spomenik: Gg. akademiki iz Zajčloštra z geslom: „Trčimo bratje, še vince se smeje! Dr. Ukarstu, Picade, Udrku, Harlo, Zarsvi, Geljdrku, Šar — 22 K. — Živeli! Vivant sequentes!

Protizobobolu in gnjilobi zob
izborna deluje

Melusi na ustna in zobna voda

utrudi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (19—32)

Iekarna M. Leustek, Ljubljana

Resljeva cesta 8 tev. 1, zraven mesarskega mostu.

Umri so v Ljubljani:

Dne 3. avgusta: Leo Lukanc pl. Sawenburg, podpolkovnikov sin, 11 mes., Marije Terezije cesta št. 10, božjast. — Peter Bezlaj, podobarjev sin, 6 mes., Trnovski pristan št. 10, črevesni in želodčni katar.

Dne 4. avgusta: Pavle Dopfer, dimnikarjev sin, 7 mes., Krakovske ulice št. 27, črevesni katar. — Andrej Pajk, krojačev sin, 9 mes., Florjanske ulice 22, ospice in pljučnica. — Anton Kadunc, kajzarjev sin, 2 leti, Ilovca št. 48, driska. — Rozalija Fregelj, zidarskega polirja žena, 27 let, Krakovske ulice št. 6, jetika. — Franca Grabnar, prodajalčeva hči, 8 mes., Florjanske ulice št. 9, pljučnica.

Dne 5. avgusta: Ernestina Not, polirjeva hči, 8 mes., Florjanske ulice št. 9, pljučnica.

Dne 7. avgusta: Vincenc Bitenc, delavčev sin, 3 leta, Cesta na loko št. 11 a, jetika. — Matija Kapelj, sobni slikar, 87 let, Karlovska cesta št. 7, ostarelost.

V otroški bolnici:

Dne 5. avgusta: Alojzij Simenc, krojačev sin, 2 mes., sušica.

V deželni bolnici:

Dne 2. avgusta: Ivan Jelovčan, bandažist, 64 let, vnetje možganske mreže.

Dne 4. avgusta: Franc Marolt, delavec, 60 let, naduha.

Dne 5. avgusta: Luka Markež, delavec, 65 let, pljučni emphysem.

Dunajska borza

dné 8. avgusta 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	25	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	15	„	„
Avstrijska zlata renta	118	70	„	„
Avstrijska krona renta 4%	99	90	„	„
Ogerska zlata renta 4%	118	65	„	„
Ogerska krona renta 4%	96	35	„	„
Avstro-ogerske bančne delnice	903	—	„	„
Kreditne delnice	387	75	„	„
London vista	120	60	„	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	87 1/2	„	„
20 mark	11	76	„	„
20 frankov	9	55 1/2	„	„
Italijanski bankovci	44	40	„	„
C. kr. cekini	5	66	„	„

Vse vrednostne papirje preakrbuje BANKA MAKS VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 800-2 m. Srednji srčni tlak 730-2 mm.

August	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Temperat-ura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
7.	9. zvečer	733-4	22-7	ar. jzahod	del. oblač.	
8.	7. zjutraj	733-0	19-9	sl. svzhod	del. oblač.	
	2. popol.	732-3	21-9	sl. zhszh.	oblačno	18 mm

Srednja večerajšnja temperatura 23-4°, nor-male: 19-4°. — Sinoči močno bliskanje, po noči dež; danes ob poldne nevihta in dež.

Vozni red

železnice Ljubljana-(Brezovica)-Vrhnika.
Ljubljana-Vrhnika.

Postaje	zjutraj	popoldne	zvečer
Ljubljana	7 05	1 55	7 03
Brezovica	7 32	2 12	7 30
Log (postajališče)	7 47	2 27	7 35
Drenov-Grič	7 59	2 39	7 47
Vrhnika	8 09	2 49	7 57

Vrhnika-Ljubljana.

Postaje	zjutraj	dopolodne	zvečer
Vrhnika	5 40	11 35	5 10
Drenov-Grič	5 21	11 46	5 21
Log (postajališče)	6 03	11 58	5 33
Brezovica	6 18	12 13	5 48
Ljubljana	6 34	12 29	6 04

Spretnega odvetniškega koncipienta

sprejme takoj pod ugodnimi pogoji

dr. Josip Furlan

odvetnik v Ljubljani.

(1410-3)

Priporočava (21-180)

Kulmbaško sladno pivo

pastêrizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lilleg

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Dr. Friderika Lengiel - a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrtja njeno deblo, je od pamtiveka znan kot najizvrstnejše lepotilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim putem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti točijo se že drugi dan neznatne luskinje od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgleda na obrazu nastale gube in kozáve pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge ne-snažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred glid. 1-50. (10-15)

Dr. Friderika Lengiel - a

BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr. Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Prodajalka

izurjena v trgovini špecerijskega blaga, se sprejme v službo takoj pri (1437)

Ivanu Jelencu v Tržiču, Gorenjsko.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevica, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoludne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevica, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoludne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osonni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevica, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genevo, Curiba, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lienca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoludne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Plznja, Budejevica, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevica, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoludne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 06 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Spreten mestni zastopnik

za razpečavanje smirniških preprog cenene vrste se vsprejme.

Ponudbe pod šifro „P. S. 1091“ Rudolfu Mosse v Pragi. (1436-1)

Upravnik trgovskega skladišča

mład, vojaščine prost, želi vstopiti v Ljubljano k večjemu trgovcu kot **magaciner**. Izučen je v trgovini špecerijskega blaga ter zna voditi zalogo žganja. (1425-2)

Dopisi naj se blagovolijo doposlati pod „L. R. 25“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Iščem sposobnega knjigovodjo in praktikanta

za svojo lesno trgovino, spojeno s parno žago.

Dotičnika morata biti delavna, poštena in trezna, dobra in hitra računarja in korespondenta. Poleg slovenskega in nemškega jezika želim tudi zmožnosti italijanščine, vendar ni neobhodno potrebno.

Ponudbe s prepisi spričeval, doseganjem posilovanjem in zahtevano mesečno plačo naj se pošiljajo — kam? — pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. (1353-5)

Razpis službe.

Pri županstvu v Loškem potoku razpisana je služba

občinskega tajnika

z letno plačo 400 glid.

Prošnje za to službo vložiti je do 1. septembra t. l. pri županstvu.

Nastop službe bodé dné 15. septembra t. l.

Županstvo Loški potok

dné 8. avgusta t. l.

Janez Bartol

(1435-1)

župan.

Štedljiva gospodinja

katera hoče

davek pri sladkorju prihraniti

naj poskusi v gospodinjstvu kuhati mesto neredilne in razburjajoče kave ali kitajskega čaja;

Doktor pl. Trnkóczy-ja

kakao sladni čaj.

1 zavoj 1/4 kilo vsebine 20 kr., 14 zavojev samo 2 glid. 25 kr.

Prodaja in razpošilja z obratno pošto, tudi samo 1 zavoj:

Lekarna Trnkóczy

(1349-13)

v Ljubljani.

Veliko denarja

si prihrani vsakdo, ako nakupi svoje potrebščine

v moških, ženskih in otroških konfekcijah.

Poskus zadostuje. (1441-1)

S. Jekel

Stari trg št. 30—32 (Plavčeva palača).

Naznanilo.

Podpisana večletna računska natakarcica v „Švicariji“ usoja se slavnemu občinstvu uljudno naznanjati, da je prevzela z dnem

1. avgusta 1899

gostilno „PRI PERLESU“

na lasten račun, kjer toči pristna, naravna dolenska in istrijska vina ter cvček in vedno sveže Perlesovo pivo. Mrzla in gorka jedila so cenjenim gostom vedno na razpolago. Postrežba točna, cene zmerne.

Lep senčnat vrt. **MIJI ERBEŽNIK-OVA.**

Kegljisce se lahko za vsak dan, razun sobote, odda na stalne kegljaške družbe.

Za obilen obisk se priporoča z vsem spoštovanjem

(1423-2)

Miji Erbežnik-ova.

Dobra kapljica!

Kdor hoče ceneno in pristno hrvatsko vino piti, naj se potruži v novo ustanovljeno pivnico za vino in žganje na Starem trgu v Plavčevi palači in naj se prepriča o dobroti in kakovosti vin.

Vina v steklenicah, čedno adjustirana, liter od 38 kr. naprej in pristno hrvatsko

šljivovko, tropinovec in konjak

priporoča po najnižjih cenah

1. hrvatska trgovina z vinom in žganjem

O. Holmar & Co.

(1420-2)

Stari trg 30—32.